

Opiniestuk door Raymond Aronds

Reclame voor online gokken.

Bijna 2 miljoen Nederlanders gokken bij illegale online kansspelen.¹ Bedrijven die dit aanbieden zijn vaak gevestigd in belastingparadijzen in Zuid Europa en op overzeese eilanden. Op het illegale aanbod van gokwebsites heeft Nederland geen grip, dat is de hoofdreden voor regulering van de Nederlandse online gokmarkt.

Vanaf 1 januari 2021 wordt het online gokken in Nederland toegestaan onder toezicht van de Kansspelautoriteit (Ksa). Waarschijnlijk kunnen Nederlandse goklustigen dan per 1 juli 2021 gereguleerd gokken. De Ksa is verantwoordelijk voor het vergunningenbeleid bij kansspelen en is voorstander van 'reguleren online gokken is effectiever dan verbieden'.² Met regulering denkt de regering te bereiken dat kansspelverslaving en andere gokproblematiek beter voorkomen kan worden. Bijkomend gecalculeerd voordeel is dat de Nederlandse schatkist eraan zal verdienen. Ongeveer 160 organisaties en bedrijven hebben zich voor een vergunning als belangstellende ingeschreven. Eén derde is ervaren op de online gokmarkt door buitenlandse vergunningen, één derde biedt al fysieke kansspelen in Nederland aan, sommigen met online ervaring in het buitenland, en één derde wordt gevormd door kleine bedrijven en de zogenoemde éénpitters.³ Op basis van ervaringen in het buitenland en de belangstellingsregistratie verwacht de Ksa ongeveer 90 vergunningen te verlenen.

Onderdeel van de vernieuwing van de wet op de kansspelen is de Kansspelen op afstand (Koa). Met de Koa wil de regering dat er een kanalisatiegraad van 80% van de omzet wordt gerealiseerd bij legale aanbieders. De Ksa wil bereiken dat Nederlandse kansspelers gokken bij vergunninghouders van kansspelen, en hen weghouden bij illegale kanspelaanbieders. Dit noemt men dus kanalisatie en om de 80% bezettingsgraad te halen zal gedurende langere tijd (ongeveer 5 jaar) reclame gemaakt moeten worden. De intensiteit van de reclame zal door de concurrentie groot zijn en de invloed hiervan op bepaalde groepen en impulsief gedrag mag niet onderschat worden. Er wordt gesuggereerd dat de invloed van kansspelreclame op het ontstaan van gokproblematiek klein is, hiermee onderschat men het probleem. Reclame is niet voor niks een belangrijk onderdeel van het verdienmodel van de gokindustrie. Het heeft immers de bedoeling om mensen te verleiden tot gokken, het liefst zo veel en zo vaak mogelijk. De mogelijke kwalijke gevolgen zien wij sinds langere tijd op al bestaande gereguleerde online gokmarkten zoals in België (sinds 2013), waardoor er daar steeds meer kritiek klinkt op gokreclame. Het dilemma hierbij is dat strenge beperkingen aan reclame een omgekeerd effect kunnen hebben. Ze verkleinen de mogelijkheden voor vergunde kanspelaanbieders om zich te profileren terwijl illegale aanbieders zich niets gelegen hoeven te laten liggen aan welke reclamebeperking dan ook. Het uitvloeisel 'gedoogd reclame' van het Nederlandse kansspelbeleid wordt gezien als een noodzakelijk kwaad. Bij de beoordeling van de kwaliteit en de kwantiteit van reclames op gokgedrag en haar uitwerking op de gokproblematiek zou de inzet van professionele ervaringsdeskundigen een belangrijke meerwaarde of zelfs voorwaarde moeten zijn.

Nederland telt ongeveer 8,5 miljoen kansspelers. Voor de vergunninghouders van online kansspelen een enorme visvijver die voor groei in het aantal klanten kan zorgen en dus voor meer inkomen. Zij hebben door de kanalisatie doelstellingen een voordeel in de strijd om het Nederlandse

---

¹ <https://www.ad.nl/economie/nederlanders-gokken-massaal-op-internet~a5cced13/>

² 'Reguleren online gokken is effectiever dan verbieden' Interview Ksa 29 mei 2018 Professor Brett Abarbanel

³ <https://kansspelautoriteit.nl/onderwerpen/a-z/wet-kansspelen/straks/>

online marktaandeel. Maar er is ook onderlinge concurrentie tussen die ongeveer 90 kansspelaanbieders, waarbij monopolisten zoals het Holland Casino en de Nederlandse loterij het grote voordeel van eigen land gebonden (landbased) voorzieningen hebben. Zij hebben al een groot klantenbestand met persoonsgegevens en jarenlange kennis over het gokgedrag van hun klandizie. In de strijd om de gunst van de kansspeler zullen allerlei toegesneden reclamecampagnes volgen, mogelijk ook met inzet van aansprekende rolmodellen zoals bij de Toto reclame met Donny en Sjaak Swart. Extra waakzaamheid is geboden bij reclames die specifiek gericht zijn op risicogroepen zoals jongeren, LVB, en kansspelers die willen stoppen of minderen. Veelvuldige blootstelling aan kansspelmarketing kan volgens de sociale leertheorie deelname aan kansspelen bevorderen.⁴ Zeker als het rolmodellen betreft die voor met name jongeren belangrijk zijn.⁵

Vermindering van de negatieve gevolgen van kansspelen (de gokproblematiek) is een dwingende reden van algemeen belang.

Het begrip dwingende reden van algemeen belang bevat in ieder geval de volgende gronden: openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid, als bedoeld in art. 46 en 55 Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; handhaving van de maatschappelijke orde; doelstellingen van het sociaal beleid; bescherming van afnemers van diensten; consumentenbescherming; bescherming van werknemers, met inbegrip van de sociale bescherming van werknemers; dierenwelzijn; handhaving van .....

Dit geeft onafhankelijke belangenorganisaties de mogelijkheid om, vanuit de praktijk en ervaringsdeskundigheid, gokreclame te beoordelen en er kritisch commentaar bij te leveren. Hun leidraad is het EU-recht en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Die staan beperkingen op kansspelreclame toe als deze **dis**proportioneel is. Het Hof van Justitie van de Europese Unie biedt lidstaten ruimte om een eigen kansspelbeleid op te stellen. Nederlandse beperkingen of een verbod op bepaalde reclame dienen dan wel te passen in een consistent kansspelbeleid en moeten proportioneel zijn, dat is belangrijk als er een aantoonbaar verband bestaat tussen kansspelreclame en problematisch gokgedrag.

Raymond Aronds

Onderzoeker gokproblematiek

---

⁴ (Bandura, 1986, 2001).

⁵ (Hanss, Mentzoni, Griffiths, & Pallesen, 2015; King, Monaghan, Derevensky, & Sklar, 2008).